

Sensorveiledning – Skoleeksamen

Emne HSSPL30120 – Sykepleie – Forskning og samfunn – Juni 2021

Litteratur – Emne HSSPL30120

Jacobsen, D. I. (2010). Forståelse, beskrivelse og forklaring: innføring i metode for helse- og

Bjørk, I.T. & Solhaug, M. (2008). Fagutvikling og forskning i klinisk sykepleie. Oslo: Akribe..
Kap. 2-3, Kap. 8

Mathisen, J. (2006). Sykepleiehistorie: ideer - mennesker - muligheter. (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. Kap 5.

Melby, K. (2000). Kall og kamp - Norsk Sykepleierforbunds historie. (2. utg.) Oslo: Cappelen
<http://www.nb.no/nbsok/nb/ada3cb7625e47edf6d2a112d422c279c.nbdigital?lang=no#0>
s.305-311

Orvik, A. (2015). Organisatorisk kompetanse: Innføring i profesjonskunnskap og klinisk ledelse. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. Kap. 8 og 9.

Selvvalgt litteratur, dvs. minimum fire vitenskapelige artikler som knytter tematikken i emnet til

Flermoen, S. (2001). Søkelys på organisasjon og ledelse. Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 3-4 og 8.

Fyrand, L. (2016). Sosialt nettverk: teori og praksis. Oslo: Tano. Kap. 2-3 og 5.

Halvorsen, K., Stjernø, S. & Øverbye, E. (2016). Innføring i helse- og sosialpolitikk (6. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 2-5 og 10-11.

Ingstad, K. (2013). Sosiologi i sykepleie og helsearbeid. Oslo: Gyldendal Akademisk. Kap. 2, 3 og 6-9

Kjønstad, A. (2007). Helserett: pasienters og helsearbeidere. Oslo: Gyldendal akademisk. Del IV. Kap. 1-5

Mølven, O. (2015). Helse og jus - en innføring for helsepersonell. (8. utg.). Oslo: Gyldendal juridisk. Kap. 16

Ruyter, K. W., Førde, R. & Solbakk, J. H. (2014). Medisinsk og Helsefaglig etikk. Oslo: Gyldendal akademisk. S. 273 - 287 Ressursprioritering i helsetjenesten.

Tjora, A. (Red.). (2008). Den moderne pasienten. Oslo: Gyldendal Akademisk. Kap. 9: 157-172.

Sensorveiledning – Skoleeksamen

Emne HSSPL30120 – Sykepleie – Forskning og samfunn – Juni 2021

Generelle retningslinjer for vurdering av skoleeksamen – Emne 30120

Under forberedelsene til skoleeksamen har studentene tilgang på en 'eksamensbank', dvs. eksamensoppgaver som berører tematikken / innholdet i emnet. De er dessuten informert om at alle oppgaver til skoleeksamen vil bli trukket fra 'eksamensbanken'.

Studentene har dermed tilgang til alle relevante eksamensoppgaver i forkant av skoleeksamen. Av den grunn må alle oppgaver besvares og oppfylle minimumskravet (E), for å bestå hele skoleeksamen.

I tillegg gjennomføres skoleeksamen hjemme, der alle hjelpemidler er tillat. Av den grunn forventes det at studentene oppgir referanser når de siterer kilder eller anvender argumenter fra kilder i sin besvarelse.

Alle besvarelser vil bli kontrollert for plagiering i Inspira.

Krav til innhold i besvarelsene

Alle oppgaver har til formål å vurdere om studenten kan relatere tematikken i emnet til sykepleie, pasienter og / eller helsetjenesten. Av den grunn bes studentene om å vise sin forståelse av temaet ved hjelp av redegjørelser. Hva man skal gjøre rede for kommer frem av oppgaveteksten.

Det varierer i hvilken grad pensum gir utdypende svar på oppgavene, samt at studentene har tilgang til alle hjelpemidler.

Av den grunn honoreres det når studenten gjør rede for andre forhold enn de som er beskrevet i pensum og bruker andre referanser enn pensum i besvarelsen, så lenge de er relevant for oppgaven.

I tillegg er studentene blitt anbefalt å bruke sine 350 ord per oppgave til noen få utdypende redegjørelser enn mange og mindre utdypende redegjørelser.

Sensorveiledning – Skoleeksamen

Emne HSSPL30120 – Sykepleie – Forskning og samfunn – Juni 2021

OPPGAVE 1

Makt

Under utøvelsen av sykepleie, både i samarbeid med pasienter og annet helsepersonell, har sykepleiere både muligheter og begrensninger i sin yrkesutøvelse som følge av maktfordelingen mellom de ulike aktørene.

Gjør rede for hvilken betydning ulike former for makt, knyttet til rollen som sykepleier, har for yrkesutøvelsen. Gi eksempler. Maks 350 ord til besvarelsen av oppgaven. Referanselisten inngår ikke i ordtellingen.

(Husk referanser ved sitat og når du har hentet argumenter fra en kilde, f.eks. bok, artikkel el.)

Pensum

Ingstad, K. (2013). *Sosiologi i sykepleie og helsearbeid*. Oslo: Gyldendal Akademisk. Kap. 7

Flermoen, S. (2001) *Søkelys på organisasjon og ledelse*. Bergen: Fagbokforlaget, Kap. 3

Pensum beskriver en rekke ulike former for makt som studenten kan ta utgangspunkt i, slik at kandidaten må velge de maktformer som vurderes som mest relevant (f.eks. de man koble egne erfaringer / eksempler til).

I tillegg er det et poeng at makt i seg selv verken er positiv eller negativ, men kan ha både positive og negative konsekvenser. Ingstad gjør blant annet rede for at makt er en nødvendighet for å kunne utøve sykepleie, men at man bør være oppmerksom på hvordan makten brukes. Av den grunn kan besvarelsen omfatte både mulighetene som ligger i sykepleieres makt, samt farene for at makten kan misbrukes.

Minimumskravet (E) er at kandidaten har minst en redegjørelse for forholdet mellom en av formene for makt til sykepleiere og dens betydning for yrkesutøvelsen.

En meget god besvarelse (A) er at kandidaten har flere gode redegjørelser for forholdet mellom ulike former for makt til sykepleiere og dens betydning for yrkesutøvelsen.

Sensorveiledning – Skoleeksamen

Emne HSSPL30120 – Sykepleie – Forskning og samfunn – Juni 2021

OPPGAVE 2

Gjør rede for faktorer som har ført til en profesjonalisering av sykepleien, samt fordelene og ulempene ved profesjonaliseringen av sykepleieryrket. Gi eksempler.

Maks 350 ord til besvarelsen av oppgaven. Referanselisten inngår ikke i ordtellingen.

(Husk referanser ved sitat og når du har hentet argumenter fra en kilde, f.eks. bok, artikkel el.)

Pensum

Halvorsen, K., Stjernø, S. & Øverbye, E. (2016). *Innføring i helse- og sosialpolitikk (6. utg.)*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 5

Pensum omtaler følgende faktorer som har vært med på å profesjonalisere av sykepleien og de andre velferdsprofesjonene:

- Krav til teoretisk kunnskap / akademiseringen av utdanningen
- Økende vektlegging av forskning / vitenskap
- Samfunnet tildeling av myndighet (lovverk) til å utøve et faglig skjønn
- Samfunnets behov for velferdsprofesjoner for å ta ansvar for oppgaver som tidligere ble ivaretatt av familien

Det forventes at kandidaten med utgangspunkt i redegjørelsen av en eller flere av faktorene kan gjøre rede for både fordeler og ulemper ved profesjonaliseringen. Fordelene / ulempene kan knyttes til både pasient, sykepleien og samfunnet.

Minimumskravet (E) er at kandidaten gjør rede for enten a) en faktor som har ført til profesjonaliseringen av sykepleien, b) en fordel eller c) en ulempe ved profesjonaliseringen av sykepleien.

En meget god besvarelse (A) kjennetegnes av at kandidaten gjør rede for både a) en eller to faktor, b) en eller to fordeler og c) en eller to ulemper ved profesjonaliseringen av sykepleien.

Sensorveiledning – Skoleeksamen

Emne HSSPL30120 – Sykepleie – Forskning og samfunn – Juni 2021

OPPGAVE 3

Brukermedvirkning er blitt et viktig prinsipp ved utviklingen, utformingen og tilretteleggingen av offentlige tjenester.

Gjør rede for ulike grader av brukermedvirkning på individuelt og kollektivt nivå. Gi eksempler. Maks 350 ord til besvarelsen av oppgaven. Referanselisten inngår ikke i ordtellingen.

(Husk referanser ved sitat og når du har hentet argumenter fra en kilde, f.eks. bok, artikkel el.)

Pensum

Halvorsen, K., Stjernø, S. & Øverbye, E. (2016). Innføring i helse- og sosialpolitikk (6. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 11

Pensum graderer brukermedvirkning som henholdsvis talerett, forhandlingsrett og rett til å ta beslutninger uavhengig av om det er på individuelt eller kollektivt nivå.

I tillegg til individ nivå har pensum to ulike kategorier på kollektivt nivå, dvs organisasjonsnivå (f.eks. pasientorganisasjoner og deres representanter) og politisk nivå (f.eks. representanter for brukerorganisasjoner som sitter i offentlige utvalg).

Kombinasjonen av de ulike gradene og de ulike nivåene gir dermed mulighet til mange ulike besvarelser / redegjørelser.

Minimumskravet (E) har en redegjørelse av brukermedvirkning på enten individuelt eller kollektivt nivå.

En meget god besvarelse (A) har redegjørelser av brukermedvirkning på både individuelt eller kollektivt nivå.

Sensorveiledning – Skoleeksamen

Emne HSSPL30120 – Sykepleie – Forskning og samfunn – Juni 2021

OPPGAVE 4

Helsetilstanden i samfunnet

Sosiale forhold er med på å påvirke helsetilstanden til befolkningen i et samfunn.

Gjør rede for hvordan sosiale forhold kan føre til forskjeller i helsetilstanden i den norske befolkningen. Gi eksempler. Maks 350 ord til besvarelsen av oppgaven. Referanselisten inngår ikke i ordtellingen.

(Husk referanser ved sitat og når du har hentet argumenter fra en kilde, f.eks. bok, artikkel el.)

Pensum

Halvorsen, K., Stjernø, S., & Øverbye, E. (2016). *Innføring i helse- og sosialpolitikk*. (6. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 3

Ingstad, K. (2013). *Sosiologi i sykepleie og helsearbeid*. Oslo: Gyldendal Akademisk. Kap. 3

Litteraturen beskriver en rekke sosiale forhold som forklarer forskjellene i helsetilstanden i et samfunn. Kandidaten bør av den grunn avgrense antall redegjørelser for å kunne gå i dybden.

Halvorsen et al. (2016) forklarer forskjellene i helsetilstanden ved å vise til en modell med ulike helse-determinanter, f.eks. livstil (f.eks. kost, trening, rus osv), sosiale og lokale nettverk og en rekke sosio-økonomiske, kulturelle og miljømessige forhold (f.eks. utdanning, arbeidsmiljø, utenforskap, ensomhet, bomiljø, sanitære forhold osv.).

Under forberedelsene til eksamen blir sosiale forhold definert som ikke genetiske / biologiske forhold. Det er dermed åpnet opp for en vid forståelse slik at man kan velge blant en rekke 'determinanter' for å gjøre rede for forskjeller i helsetilstanden.

Ingstad (2013) peker også på noen av de samme forhold som boken ovenfor, samt at ulike former for kapital kan forklare ulikhetene, som for eksempel økonomisk kapital (f.eks. arv, inntekt, eiendom osv) og sosial kapital (f.eks. nettverk).

Det er med andre ord ulike innfallsvinkler for å besvare oppgaven.

Minimumskravet (E) er at kandidaten har minst en redegjørelse for hvordan sosiale forhold skaper forskjeller i helsetilstanden.

En meget god besvarelse (A) kjennetegnes av at kandidaten har flere gode redegjørelser for hvordan ulike sosiale forhold skaper forskjeller i helsetilstanden.